

Tevbe için altı şart

Ey nefsim! Tevbe, günah ile aran bozulunca değil, Allah ile aran düzelmek isteyince başlar. Tevbe; pişmanlık, karar, telafi, helallik, temizlik ve itaatle tamam olur. Sadece dilin dönüyorsa ama hâlin değişmiyorsa, tevben henüz kalbine inmemiş demektir. Tevbe ettiysen artık eski sen olarak kalamazsın.

Nefis çoğu zaman tevbeyi kolay zanneder. Günaha girer, sonra birkaç kelimeyle işin biteceğini düşünür. Hâlbuki hakiki tevbe; pişmanlık, karar, telafi, kul hakkından arınma, haramın izini temizleme ve ibadetin zahmetine sabretme ister. Yani tevbe, sadece geçmişe ağlamak değil, geleceği değiştirmektir.

Hakiki Tevbenin Ölçüsü

İşte büyük Allah dostlarından Zü'n-Nûn el-Mısırî, tevbenin sadece sözden ibaret olmadığını, altı ciddi esas üzerine bina edildiğini haber verir. Onun bu sözü, nefse karşı keskin bir muhasebe aynası gibidir. Gel, şimdi tevbenin hakikatini Zü'n-Nûn'dan dinleyelim:

Zü'n-Nûn'dan Dinleyelim

سُئِلَ ذُو النُّونِ عَنِ التَّوْبَةِ، فَقَالَ: التَّوْبَةُ تَحْتَوِي عَلَى سِتَّةِ أَشْيَاءَ.

Zü'n-Nûn'a tevbenin mânası soruldu. O da şöyle dedi: Tevbe altı şeyi ihtiva eder.

Birinci Şart

النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى.

Geçmişte yaptığı günahlardan pişmanlık duymak.

İkinci Şart

وَالْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعَوْدِ إِلَى الذُّنُوبِ أَبَدًا.

Gelecekte günaha dönmemeye kesin olarak azmetmek.

Üçüncü Şart

وَأَنْ يُؤَدِّيَ مَا ضَيَّعَ مِنَ الْفَرَائِضِ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى.

Allah ile kendi arasında terk ettiği farzları eda etmek.

Dördüncü Şart

وَأَنْ يُؤَدِّيَ الْمَظَالِمَ إِلَى أَهْلِهَا فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَعْرَاضِ.

İnsanların malları ve ırzlarıyla ilgili yaptığı haksızlıkları sahiplerine telafi etmek.

Beşinci Şart

وَأَنْ يُذِيبَ كُلَّ لَحْمٍ وَدَمٍ نَبَتَ مِنَ الْحَرَامِ.

Haramla beslenerek vücutta meydana gelen her eti ve kanı eritmek.

Altıncı Şart

وَأَنْ يُذِيقَ الْبَدَنَ أَلَمَ الطَّاعَةِ كَمَا أَذَاقَهُ حَلَاوَةَ الْمَعْصِيَةِ.

Bedene, günahların tatlılığını tattırdığı gibi, itaatlerin zahmetini ve acısını da tattırmak.

Kaynak: Bu söz Zü'n-Nûn el-Mısırî'ye nispet edilir. Beyhakî, Şu'abü'l-Îmân adlı eserinde "istiğfar" lafzıyla; Fahrüddîn er-Râzî, Mefâtîhu'l-Gayb / Tefsîr-i Kebîr adlı eserinde ise "tevbe" mânasıyla nakledilmiştir